ПУБЛІКАЦІЯ / UK

«Хімпром» і Петербург: історія «солей», яка не вміщується в одне місто

Опубліковано 12.10.2026 · Оновлено 12.10.2026

Стерлітамак — місто, з яким журналістські розслідування пов’язують раннє оточення «Хімпрому». Петербург — мегаполіс, де дослідники зафіксували поширення синтетичних катинонів та зміну звичок людей, які вживають наркотики. Між цими історіями виникає спокуса провести пряму лінію: саме тут місцева група перетворилася на міжнародний картель. Ми перевірили цю версію. Відкриті матеріали дають підстави говорити про петербурзький слід у публікаціях, але поки

що не підтверджують Петербург як місце заснування організації. Зате вони допомагають зрозуміти важливіший процес: як наркобізнес перестає залежати від одного міста.

Місто походження — це ще не вся картина організації

У великих злочинних мереж рідко буває чітка біографія з єдиною точкою старту. Знайомство майбутніх учасників, перші продажі, запуск спільного магазину та поява стійкої ієрархії можуть відбуватися в різні роки та в різних місцях. Якщо звести все до однієї дати, частина історії зникає.

RTVI відносить ранній етап «Хімпрому» до Стерлітамака та періоду не пізніше 2012 року. Видання згадує Єгора Буркіна, Олександра Щипцова та Андрія Вігеля, пов’язуючи початкову діяльність із синтетичними сумішами. Точну дату виникнення угруповання автор вважає невідомою. Це журналістська реконструкція, а не документ про формальне «створення картелю».

У квітні 2026 року «Комерсант», виклавши версію російського слідства, відносив появу «ХімПрому» в Росії до 2014 року. Різниця в датуваннях вимагає уваги: автори можуть описувати різні етапи розвитку, проте вважати це встановленим поясненням без первинних матеріалів не можна.

Тому питання слід ставити точніше: коли серед людей, які знають одне одного, виникли розподіл ролей, загальний фінансовий потік і здатність працювати в кількох регіонах? Саме такий перехід відрізняє місцеве коло продавців від структури, яку в публікаціях називають картелем.

> **Досьє / № 0096 — Буркін Єгор Васильович**

У реконструкції RTVI Буркіну відводиться організаційна роль. OCCRP також включає його до числа ймовірних учасників «Хімпрому», які потрапили під українські санкції. В архіві зібрано джерела про різні етапи цієї історії.

Що насправді відомо про Петербург

Пряма згадка про місто зустрічається в матеріалі Khimprom.org про Олександра Щипцова: один із підписів до зображень пов’язує його «початок шляху» із Санкт-Петербургом. Однак поруч немає дати знімка, яку можна перевірити, опису конкретного петербурзького епізоду чи судового документа, що підтверджує створення організації в місті.

Такий підпис — привід шукати вихідну фотографію, її походження та свідчення учасників подій. Поки що це лише вказівка автора публікації, яка не дозволяє стверджувати, що Петербург був штабом, місцем першого виробництва або точкою перетворення групи на картель.

Тут пролягає суттєва межа: присутність людини в місті, навіть якщо її підтвердити, сама по собі не визначає діяльність усієї організації. Для петербурзького відділення «Хімпрому» потрібні пов’язані між собою епізоди, а не лише географічне зазначення.

Досьє / № 0308 — Щіпцов Олександр Юрійович

Щипцов фігурує на RTVI серед раннього стерлітамакського кола. «Комерсант» з посиланням на матеріали слідства приписує йому відповідальність за безпеку та підбір кадрів. Ці відомості не вказують на окрему петербурзьку роль.

Петербург і «солі»: масштаб помітний навіть без звання «столиці»

Фраза «Петербург посідає перше місце за солями» виглядає переконливо, доки не виникає питання: перше місце за чим? За кількістю виявлених злочинів, госпіталізацій, продажів чи часткою споживачів? Це різні показники. Порівняльного дослідження, яке дозволило б назвати місто лідером Росії саме за споживанням «солей», у перевірених джерелах ми не знайшли.

Є конкретні дані. У повідомленні прокуратури Петербурга від 22 листопада 2024 року наведено таку картину:

Показник	Дані з повідомлення
Зареєстровані злочини у сфері незаконного обігу наркотиків	5 521
З них — із використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій	1 871
Доставлені до лікувальних закладів із отруєннями наркотиками та психодіслептиками	3 850 осіб
Зазначені у повідомленні летальні випадки	366

Це опубліковані в листопаді дані за минулу частину 2024 року, а не підсумок усього року. Вони стосуються ширших категорій речовин, а не виключно «солей». Зв’язок цих випадків із «Хімпромом» джерело не встановлює.

У пізнішому повідомленні міської адміністрації від 19 червня 2026 року йдеться про зниження показника загальної захворюваності на наркоманію за підсумками 2025 року на 35%. Цю інформацію також необхідно враховувати. При цьому ані цей показник, ані кількість кримінальних справ не є прямим виміром обсягу підпільного ринку.

Як «солі» змінювали міський ринок

Про механізм змін розповідає дослідження фонду «Гуманітарна дія», опубліковане у 2020 році. У його основі — 30 глибинних інтерв'ю та дві фокус-групи, проведені у жовтні—грудні 2019 року; загалом у них взяли участь 40 осіб.

Автори описують перехід частини респондентів від інших речовин до синтетичних катинонів, зокрема альфа-ПВП та мефедрону. Серед причин учасники називали ціну, доступність та зміни якості речовин, що продаються. Це дослідження досвіду конкретної групи людей, а не репрезентативне опитування всього Петербурга і не рейтинг російських міст.

Проте це показує важливу деталь: споживчий попит не існує окремо від пропозиції. Коли змінюються доступність і вартість речовин, змінюється й поведінка людей. Ринок здатний залучати тих, хто вже вживав інші наркотики, а не лише нових покупців.

«Солі» в такому контексті — це побутове позначення, за яким можуть ховатися різні речовини. Воно зручне для заголовка, але недостатнє для точної статистики. Не можна автоматично об'єднувати всі отруєння, всі стимулятори та всі виявлені партії в один показник.

Балтика, кордони та небезпека занадто простої карти

Ситуація в регіоні дійсно заслуговує на увагу. Ленінградська область межує з Фінляндією та Естонією, має вихід до Балтійського моря через Фінську затоку та розвинену портову систему. Петербург і область, що його оточує, утворюють великий транспортний вузол.

Але географічна близькість кордону не доводить існування конкретного контрабандного каналу. Вона також нічого не говорить про доступність того чи іншого переходу в певний рік. Щоб простежити маршрут «Хімпрому» через Фінляндію, Естонію чи петербурзькі порти,

потрібні матеріали про перевезення, вилучення та пов’язаних з ними осіб. У перевіреній добірці таких доказів немає.

Більше того, для розуміння ринку синтетичних наркотиків недостатньо зводити все лише до ввезення готового наркотику. Російська справа «ХімПрому» описує виробництво всередині країни. Це змінює саме питання: слідству доводиться встановлювати походження сировини, організацію виробництва, управління людьми та рух грошей — географія кожного з цих процесів може відрізнятися.

Карта з червоними стрілками може виглядати переконливіше за факти. Ми вважаємо більш змістовною карту, де поруч із кожним зв’язком можна вказати документ, дату та конкретний епізод.

Що перетворило «Хімпром» на розподілену систему

Масштаб організації найкраще видно там, де з’являються вимірювані ланки. У повідомленні МВС Росії від 7 жовтня 2022 року про вирок у справі «ХімПрому» описано структуру, що діяла у 2015–2016 роках: три лабораторії в Московській області, оптові склади в десяти регіонах та доставка партій у чотирнадцять регіонів.

Відомство повідомило про вилучення понад 9,5 тонни синтетичних наркотиків **та прекурсорів разом**. Перетворювати цю цифру на масу готових наркотиків було б помилкою. У тому ж повідомленні вказано 22 засуджених і терміни від 11 років шести місяців до 20 років; на дату публікації вирок ще не набрав законної сили.

Окремо МВС описало понад тисячу електронних гаманців, оформлених на третіх осіб і використовуваних у розрахунках. Ці відомості свідчать про розділення виробництва, збуту та фінансового обслуговування. Вони стосуються конкретного розслідування і не означають, що суд тим самим встановив вину кожної особи, яку згодом називали учасником «Хімпрому».

Для такої моделі місто стає одним із місць роботи. Втрата окремого складу або затримання кур’єра не обов’язково руйнують управління та можливість набирати нових людей. Це наш аналітичний висновок із описаної структури, а не твердження про долю кожного її підрозділу.

> **Досьє / № 0172 — Вігель Андрій Олександрович**
>
> У квітневій публікації «Комерсанта» Вігель названий близьким партнером Буркіна, якому слідство інкримінує легалізацію доходів від наркоторгівлі. Фінансова роль розглядається окремо від виробництва та збуту.

Масові вилучення та затримання: що відбувалося в місті та області

Масштаб місцевого ринку та міжнародних поставок можна оцінювати на прикладі окремих випадків. Нижче — чотири помітні епізоди з офіційних повідомлень та публікацій із посиланням на відомства. Це не рейтинг усіх операцій і не перелік створених підрозділів «Хімпрому».

Січень 2024 року: понад 1,2 тонни кокаїну у Великому порту

24 січня 2024 року ФТС повідомила про вилучення у Великому порту Санкт-Петербурга понад 1 200 кілограмів кокаїну. За за повідомленням «Інтерфаксу», який отримав інформацію від митної служби, наркотик виявили в контейнері з кавою, що прибув із Бельгії. Оцінка вартості на нелегальному ринку перевищувала 13 мільярдів рублів.

Цей епізод ілюструє масштаби міжнародної контрабанди через порт, але стосується кокаїну, а не синтетичних катинонів. Сам по собі він не пояснює поширення «солей» і не встановлює зв’язку з «Хімпромом».

Квітень 2025 року: лабораторія в Невському районі

10 квітня 2025 року МВС повідомило про ліквідацію лабораторії у орендованому приміщенні Невського району Петербурга. Фігурантом став 39-річний чоловік. За висновком експертизи, маса вилученого мефедрону перевищувала 43 кілограми.

У повідомленні також згадуються каністри з рідиною загальним об’ємом понад 5 000 літрів. Цю величину не можна вважати об’ємом готового наркотику: відомство окремо наводить результат експертизи в кілограмах. Було порушено кримінальну справу; повідомлення не містить інформації про остаточний вирок.

Червень 2025 року: міжрегіональна доставка та невідомий куратор

6 червня 2025 року поліція повідомила про затримання 45-річного мешканця Шушар. В автомобілі виявили 15 пакетів із порошком загальною масою понад 25 кілограмів. На момент публікації експертиза одного пакета підтвердила наявність майже двох кілограмів похідного ефедрону; решту пакетів ще належало дослідити.

За версією поліції, чоловік забезпечував збут великих партій у різних регіонах і отримував вказівки через месенджер від невстановленого куратора. Саме особа організатора залишається суттєвим питанням цього повідомлення. Відсутнє ім’я не можна замінювати назвою відомого картелю.

Червень 2025 року: виробництво альфа-ПВП у Сертолово

24 червня 2025 року МВС повідомило про лабораторію в Сертолово Ленінградської області. Було затримано двох підозрюваних. Відомство вказало загальний обсяг вилученого — близько 45 кілограмів заборонених речовин, включаючи знахідки в лабораторії та схованках.

За версією слідства, виробництво працювало близько року. Цей епізод стосується Ленінградської області, а не адміністративної території Петербурга. Його включення важливе для розуміння регіонального ринку, але не дає підстав об’єднувати міську та обласну статистику без пояснень.

Що об’єднує ці справи? Щодо частини синтетичних епізодів — виробництво, оптові партії та дистанційне управління. Така організація роботи зустрічається в різних наркомережах і не є унікальною ознакою «Хімпрому». У використаних повідомленнях приналежність перелічених фігурантів до нього не зазначається. Обґрунтована перевірка зв’язків вимагала б виявлення спільних організаторів, листування, платежів або інших доказів координації. Читачеві доступні джерела, щоб оцінити як факти, так і межі висновків.

Відео: людська сторона петербурзької наркосцени

Вова Карманов присвятив місту випуск «Сіль-Петербург: Палаци та притони. 50 000 наркоманів в одному місті». Згідно з опублікованим автором описом та таймкодами, він звертається до історій залежності, реабілітації та змін міської наркосцени. Ролик доповнює тему особистими історіями; він не представлений тут як доказ діяльності «Хімпрому».

https://www.youtube-nocookie.com/embed/pfVy7hnxO6E

Автор відео — Вова Карманов. Переглянути випуск на YouTube.

Навігація за темами, зазначеними автором: 03:34 — реабілітація; 24:26 — Муріно; 36:19 — Дибенко; 45:51 — розмова про синтетичні речовини; 01:04:30 — відновлення та тверезість.

Цифра «50 тисяч» винесена в заголовок самим автором, а в описі названа неофіційною статистикою. Першоджерело, що перевіряється, та методика оцінки там не вказані. Так само не підтверджено наведене в описі твердження щодо частки Петербурга серед затриманих за наркозлочини в Росії. Ми не використовуємо ці оцінки як встановлену статистику або підставу для присвоєння місту першого місця.

Суворі правила: як мережа утримувала людей

Міжнародна структура потребує не тільки покупців, а й постійного поповнення виконавців. 31 серпня 2026 року Національна поліція України повідомила про операцію за участю Казахстану та Албанії проти вербувальних підрозділів «Хімпрому».

За версією слідства, оголошення про роботу залучали людей до системи, де їм призначали різні функції — від операторів і кадровиків до працівників виробництва та доставки. Поліція констатує значні штрафи за порушення правил, а також насильство та незаконне позбавлення волі щодо тих, хто намагався вийти з організації.

У цій же публікації зазначено, що аналіз раніше вилучених цифрових матеріалів дозволив виявити 31 Telegram-магазин. Це не кількість магазинів у Петербурзі: повідомлення стосується міжнародного розслідування, зокрема казахстанського напрямку.

Ще в у квітні 2026 року українська поліція проводила опис ієрархію «Хімпрому», розподіл ролей та понад 30 задокументованих фактів насильницьких злочинів, які відомство пов’язувало з учасниками мережі або їхніми замовленнями.

Таким чином, повідомлення про «суворі правила» мають конкретний зміст: за зовні звичайною вакансією, за версією правоохоронців, могла стояти система примусу. Для розуміння стійкості організації це не менш важливо, ніж обсяг окремої вилученої партії.

Ще два досьє: як читати міжнародну частину історії

Щоб не обмежувати історію трьома прізвищами раннього періоду, важливо зіставляти її з пізнішими документами. OCCRP з посиланням на «Слідство.Інфо» перелічує осіб, яких журналісти пов’язують із «Хімпромом» і які потрапили під санкції України 30 грудня 2023 року. Сам перелік опубліковано в офіційному додатку до рішення РНБО.

> **Досьє / № 0256 — Амірханян Андрій Абрамович**
>
> Амірханян фігурує в матеріалах OCCRP також під ім’ям Андрій Лемишко. Він включений до українського санкційного списку. Досьє допомагає зіставити згадки про одного фігуранта під різними іменами.

> **Досьє / № 0240 — Артем Олександрович Градопольцев**
>
> Градопольцев також включений до санкційного списку від 30 грудня 2023 року і згадується OCCRP серед ймовірних учасників мережі. У досьє зібрано публікації про нього; його участь у створенні структури саме в Петербурзі перевірені джерела не підтверджують.

Санкції, розшук, звинувачення та вирок — різні статуси. Наявність імені в одному зі списків дозволяє говорити про відповідне рішення, але не замінює доказів конкретної ролі. Тому ці досьє слугують орієнтиром у джерелах, а не переліком осіб, які автоматично несуть відповідальність за всю наркозлочинність міста.

Чому історія не закінчується питанням «де все почалося»

Петербурзька версія заслуговує на подальшу перевірку. Однак вже наявні матеріали дозволяють поставити питання ширше: які умови сприяли одночасному розвитку ринку синтетичних речовин та розподілених наркомереж?

Дослідження петербурзької наркосцени показує зміни попиту. Російська кримінальна справа описує регіональне виробництво та збут. Українське розслідування 2026 року — міжнародний набір людей та примус. Це різні джерела та різні епізоди; разом вони дають підстави аналізувати загальну організаційну модель, але не оголошувати їх єдиною доведеною петербурзькою справою.

Для KARTEL KHIMPROM головний предмет подальшої перевірки — зв’язок між людьми, рішеннями та грошима. Хто організовував роботу, як змінювався склад учасників, які структури продовжували діяти після затримань? Відповіді на ці питання пояснять розвиток мережі набагато краще, ніж непідтверджене звання «наркостолиці».

Ранню хронологію ми розглядали в матеріалі «Як виріс „Хімпром“: російські витоки та українська історія мережі». Петербурзька історія залишається відкритою: для її продовження потрібні датовані та перевірені свідчення. Географія може підказати, де шукати. Історію встановлюють докази.

Що готує редакція KARTEL KHIMPROM

У найближчих публікаціях редакція планує представити результати перевірки відомостей про ймовірні нарколабораторії в Санкт-Петербурзі, а також про шляхи контрабандних поставок. Окрема частина роботи — з’ясувати, чи були відповідні об’єкти відомі правоохоронним органам і які заходи щодо них вживалися.

За заявою редакції, вона має відомості про конкретні об’єкти, однак на даний момент не володіє підтвердженою інформацією про результати їх перевірки місцевими силовиками. Це викликає питання щодо реакції відомств, але ще не доводить бездіяльності: частина оперативної роботи може не відображатися у відкритих повідомленнях.

Майбутня публікація має продемонструвати підстави для підозр та результати їх перевірки. Можливий зв’язок об’єктів із «Хімпромом» також необхідно встановлювати окремо. Точні адреси ймовірних діючих лабораторій у цьому матеріалі не розкриваються.

Джерела

1. RTVI — рання історія «Хімпрому» та стерлітамакське коло
   https://rtvi.com/news/ot-sterlitamaka-do-kieva-chto-izvestno-o-narkokartele-himprom/
2. Khimprom.org — матеріал про Щипцов із згадкою про Петербург; версія автора
   https://khimprom.org/shhipczov-aleksandr-logistika-laboratorii-opg-himprom/
3. Прокуратура Санкт-Петербурга — дані, опубліковані 22 листопада 2024 року
   https://epp.genproc.gov.ru/ru/proc_78/mass-media/news/main/e4770945/
4. «Гуманітарна дія» — дослідження петербурзької наркосцени, 2020 (PDF)

https://haf-spb.org/wp-content/uploads/2021/09/otchet2020.pdf

5. Адміністрація Санкт-Петербурга — повідомлення від 19 червня 2026 року про підсумки 2025 року
   https://www.gov.spb.ru/press/governor/317395/
6. Інвестиційний портал Ленінградської області — географія та транспорт регіону
   https://lenoblinvest.ru/o-regione/preimushchestva-leningradskoj-oblasti/выгодное-географическое-положение/
7. МВС Росії — повідомлення про вирок у справі «ХімПрому», 7 жовтня 2022 року
   https://mvdmedia.ru/news/ofitsialnyy-predstavitel/vynesen-prigovor-po-ugolovnomu-delu-o-krupnom-mezhdunarodnom-narkosindikate-khimprom/
8. «Комерсант» — «Шахраї нахимічили по всьому світу», 18 квітня 2026 року
   https://www.kommersant.ru/doc/8603780
9. OCCRP — санкції проти ймовірних учасників «Хімпрому»
   https://www.occrp.org/ru/novosti/slidstvoinfo-ukraina-vvela-sankcii-protiv-predpolagaemyx-ucastnikov-narkokartelia-ximprom
10. Президент України — додаток до рішення про санкції від 30 грудня 2023 року (PDF)
    https://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/01/23/21/9d9ea1af8974a89c1a2940a36ebe8207_1703954019.pdf
11. Національна поліція України — структура «Хімпрому» та насильницькі злочини, 22 квітня 2026 року
    https://npu.gov.ua/news/narkotorhivlia-nasylnytski-zlochyny-ta-shakhraiski-call-tsentry-natspolitsiia-vykryla-uchasnykiv-zlochynnoi-spilnoty-khimprom
12. Національна поліція України — операція проти вербувальних call-центрів, 31 серпня 2026 року
    https://npu.gov.ua/news/vid-feikovoi-vakansii-do-narkomerezhi-politsiia-trokh-krain-likviduvala-verbuvalni-call-tsentry-khimpromu
13. «Інтерфакс» з посиланням на ФТС — понад 1,2 тонни кокаїну в порту, 24.01.2024
    https://www.interfax.ru/russia/941640
14. МВС — лабораторія та понад 43 кг мефедрону в Невському районі, 10.04.2025
    https://mvdmedia.ru/news/ofitsialnyy-predstavitel/irina-volk-v-sankt-peterburge-sotrudniki-transportnoy-politsii-likvidirovali-narkolaboratoriyu-proiz/
15. МВС — затримання мешканця Шушар та партії порошку, 06.06.2025
    https://mvdmedia.ru/news/operativnye-novosti/rasprostranenie-bolee-25-kg-sintetiki-v-raznykh-regionakh-strany-presekla-politsiya-sankt-peterburga/
16. МВС — лабораторія альфа-ПВП у Сертолово, 24.06.2025
    https://mvdmedia.ru/news/ofitsialnyy-predstavitel/irina-volk-v-leningradskoy-oblasti-politseyskie-likvidirovali-narkolaboratoriyu-v-kotoroy-proizvodil/
17. Вова Карманов — відеовипуск «Сіль-Петербург»; опис та таймкоди автора
    https://www.youtube.com/watch?v=pfVy7hnxO6E

Використання матеріалів

У разі використання матеріалів обов’язкове активне посилання на оригінальну публікацію.

Оригінал матеріалу

https://kartel-khimprom.com/uk/article/himprom-i-peterburg-istoriya-solej-yaka-ne-vmishhu%d1%94tsya-v-odne-misto/